Daniela Kučerová:

Terminologie der bildenden Kunst im bilingualen Wörterbuch.

Magisterská práce. 89 str., přílohy, CD-ROM

Posudek vedoucí práce

Předložená práce vznikala s velkými pauzami. Autorka se po několika letech odhodlala dokončit ji na poslední chvíli i při své plné profesní zátěži. Chtěla navázat na práci na Velkém německo-českém akademickém slovníku, které se během studia zúčastnila. Zvolila si obtížné téma, které je z hlediska praktické lexikografie resp. terminografie velmi časově náročné. Přesto se podařilo, že všechny zpracovávané termíny prošly důkladnou revizí (vedoucí práce a dr. Poštolková, odborné konsultace prof. Dr. Jan Royt).

Sada zpracovaných hesel je výběrem z většího množství dosud nezpracovaných termínů a představuje heterogenní směs. Tento fakt nevadí, ba právě naopak: na takovém pestrém celku lze ukázat mnoho zajímavých momentů týkajících se nejen úzce specializovaných termínů, ale i výrazů obecně známých (taková hesla spadají do odborného diskursu a je třeba je vidět v kontextu vědeckého pojetí či vědecké tradice). Celá řada slov pak přesahuje rámec výtvarného umění a je třeba vymezit je sémanticky pro potřeby uživatele slovníku i z hlediska návaznosti na jejich jiné odborné uplatnění v rámci doplňkových či překrývajících se disciplín.

Autorka se po dlouhé přestávce obtížně dostávala do jazyka vědeckého stylu, ale nakonec se jí podařilo odevzdat uspořádaný celek, jehož cílem byla reflexe uměnovědných termínů ve VNČAS.

První část práce je stručným úvodem do pojmů a problémů odborného jazyka, do základů terminologie a pracuje s dnes již klasickými tituly německé provenience. Autorce se podařilo probrat se odbornou literaturou i českých autorů. Seznam literatury je velmi rozsáhlý, obsahuje ale, jak autorka sama uvádí, i díla, která do něj byla zahrnuta jaksi kvůli úplnosti, v práci samotné však nefigurují. Těžiště práce mělo spočívat v lexikografické reflexi založené na zpracovatelských zkušenostech (str. 48 –71).

Autorka má sklon k opakování faktů a vyprávěcím stylu, některé formulace jsou nepřesné či nezdůvodněné (proč má makrostruktura VNČAS čistě abecední řazení, proč chybí hnízdování a co je nahrazuje?) Rychlost, v níž tato práce vznikla, vedla zároveň k povrchnostem a zanedbání podrobnějšího popisu terminografické rešerše a cestu k volbě doporučeného ekvivalentu. Tady je vidět časový deficit nejvíce: Jde mj. i o kvalifikovanější přístup k vyhledávači google (Kilgariffovu stať *Googleology is a bad science* lze jen doporučit), reflexi mimojazykových faktorů a překonávání zúženého pohledu na život termínu ve dvou kulturách, jejichž jazyk porovnáváme (např. v rámci náboženských tradic).

Po stránce jazykové (občas se vyskytne hrubka, např. str. 67: gen. pl. od Äquivalent není -en, ale -e, někdy neúplná věta, srov. str. 66: Zum Lemma *Respekt* wurde kein tschechischer Ausdruck nur beim Terminus *Quattrocentist* gab es die Umschreibung *umělec období quattrocenta.*) a stylistické by práce mohla doznat ještě dost změn. I způsob zacházení se sekundární literaturou by se mohl zlepšit. Někde není jasné, do jaké míry se autorka drží autora více či méně doslovně, zda ho jen parafrázuje apod. Poznámky pod čarou obsahují nejen rozšiřující informace, ale i odkazy na literatuře, které jsou jinak běžně v textu.

Popis jednotlivých bodů rastru zůstává mnohdy na obecné rovině. Škoda, že pouze na dvou stranách jsou rozebrány dva problémové případy s ekvivalentací.

Nedostatků by se našlo jistě více.

Závěr:

Práci přes všechny jmenované výhrady doporučuji k obhajobě s tou podmínkou, že si autorka připraví pro diskusi tři další problémové příklady řešení ekvivalence a analyzuje odborně faktory, které proces *ekvivalentace* (=přiřazování ekvivalentu/ekvivalentů) ztěžují. Jejím úkolem bude přesvědčivě dokázat, že pronikla do terminografické práce a dokáže odborně argumentovat na bázi lexikologického vědění.

Známka bude stanovena na základě obhajoby.

Praha 13. 8. 2014 doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.